

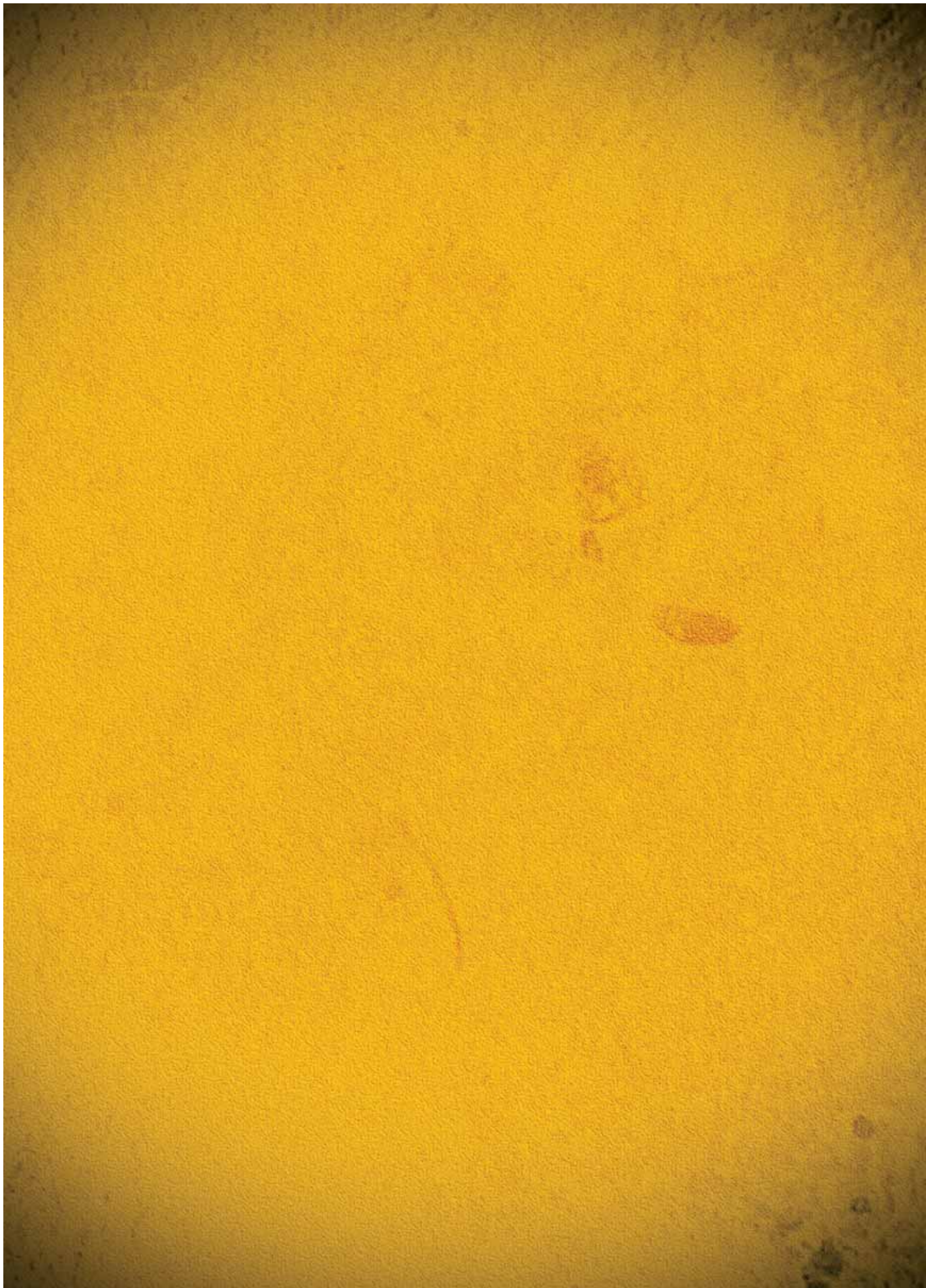

Eğitimde
Haklarım
Var!

EĞİTİMDE
HAKLARIMIZ
VAR!

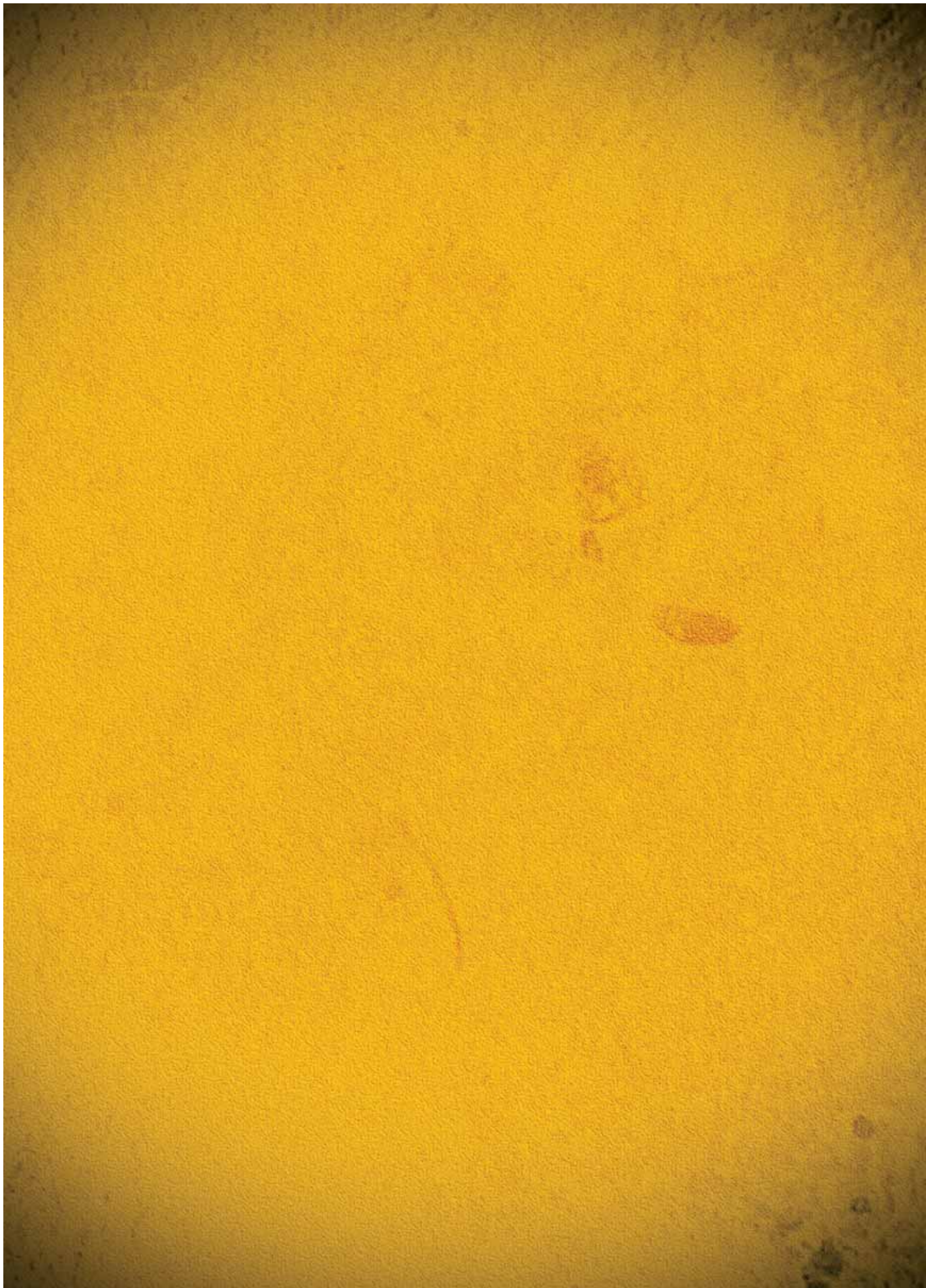

Eğitimde Haklarım Var!

www.egitimdehaklarimizvar.org

Eğitimde Haklar Projesi, Sabancı Üniversitesi Eğitim Reformu Girişimi tarafından Avrupa Birliđi mali desteği ile yürütölmüőtür. Bu yayında dile getirilen görüőler yazarlara aittir ve Avrupa Birliđi'nin resmi görüőleri olarak yorumlanamaz.

İçindekiler

1. Hak nedir? _____	03
2. Eğitim hakkı nedir? _____	07
3. Eğitimde haklar nelerdir? _____	11
a. Her çocuk eğitim hakkından eşit olarak yararlanmalı _____	13
b. En önemlisi senin yararın _____	14
c. Eğitim, yaşamını ve gelişimini desteklemeli _____	15
d. Dinlenebilmeli, boş zamanlarını değerlendirebilmeli, oyun oynayabilmelisin _____	16
e. Eğitim ortamları sağlıklı olmalı _____	17
f. Görüşlerin dikkate alınmalı, görüşlerini özgürce ifade edebilmelisin _____	18
g. Derneklere üye olabilmeli, arkadaşlarıyla barış içinde toplanabilmelisin _____	19
h. Bilgi ve belgeye erişebilmelisin _____	20
i. Özel yaşamına saygı gösterilmeli _____	21
j. Eğitim ortamları şiddet içermemeli _____	22
4. Hakların gerçekleşmiyorsa... _____	23
a. Okulda kimlerden destek alabilirsin? _____	25
b. Zor durumlarda neler yapabilirsin? _____	25
5. Notlar _____	29

Biz ona aramızda “mavi” diyoruz.
Mavi, çok enerjik, konuşkan ve neşeli.
Biraz da bilmiş, ama hakkını aramada
üzerine yok. Şoğu spreyn aksine
çevreye zararlı da değil.

Biz ona kısaca “sarı” diyoruz.
Sarı, çok iyi niyetli ve mantıklı.
Sorun çözmeye de bayılıyor.
Pek barışçıl... Çevreye de çok düşkün.
Bizi hep şaşırtıyor, her durumda ne kadar da sakin...

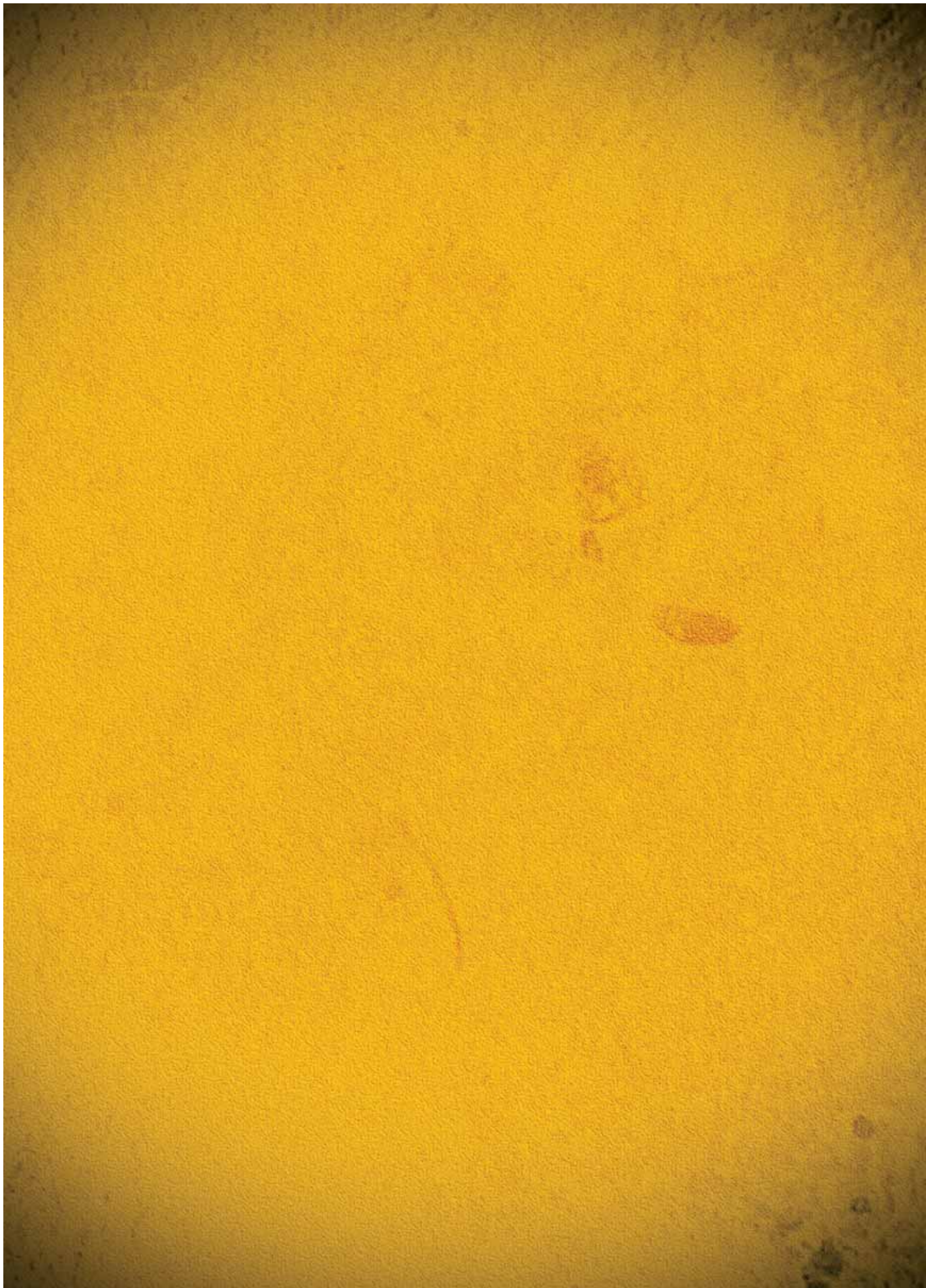
Biz ona “kırmızı” adını verdik.
Tüm arkadaşları gibi o da çevre dostu.
Kırmızı, hep meraklı, hep heyecanlı.
Fikrini söylemeye pek hevesli.

Biz ona “yeşil” diyoruz.
Yeşil çok alımlı ve akıllı. Çok bilgili,
bildiklerini paylaşmaya da hevesli.
O asla pes etmeyen bir çevreci.

Hak
nedir?

Kitabın içindekiler sayfasını gördün mü?

Çocukların eğitim ile ilgili birçok hakkı anlatılacakmış.

Ama ben bilmiyorum "hak" tam olarak nedir. Çok merak ettim. Ya sen?

Ben biliyorum,
hemen söyleyeyim.
Hakkın olması demek,
senin belirli bir şeyi
yapabilmen ve başkalarından
o şeyi yapabilmen için
gerekli koşulları
sana sağlamalarını
isteyebilmen demek.

Peki başkaları
kim?

KİMİ Zaman devlet,
KİMİ Zaman ailen,
bazen de okulundaki müdür,
yöneticiler, öğretmenler,
diğer görevliler.

Merak ettim,
bir çocuk hangi haklara
sahip olduğunu nasıl bilecek?

Hakları öğretmenler, aileler, arkadaşlar gibi birçok kişi anlatabilir.
Çocuklar isterlerse haklarını araştırarak da öğrenebilir.
Bu konuda kitaplar ve internet siteleri var. Önemli bir kaynak da,
neredeyse dünyadaki her devletin imzaladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi.

Ben okudum onu!

Tüm dünya çocukları haklarını kullanabilsinler diye imzalanmış, değil mi?

Tam 191 devlet söz vermiş, çocuklar korunsun, ihtiyaç duydukları şeylere ulaşsın ve yaşamları hakkında söz sahibi olsunlar diye. Türkiye de 1995'te onaylamış.

Bana da tanıdık geldi şimdi. Çok sayıda hak vardı orada ama birbirinden ayırmak zor olabiliyor. Mutlu bir yaşam için hepsinin olması gerekiyormuş.

Öyle ya, sağlık hakkını kullanamazsan eğitim hakkından nasıl yararlanabilirsin ki?

Çok haklısın, bu kitap da bundan bahsediyor zaten.

Bir çocuğun en temel haklarından olan eğitim hakkının onun diğer haklarıyla da ilgisi olduğunu anlatıyor.

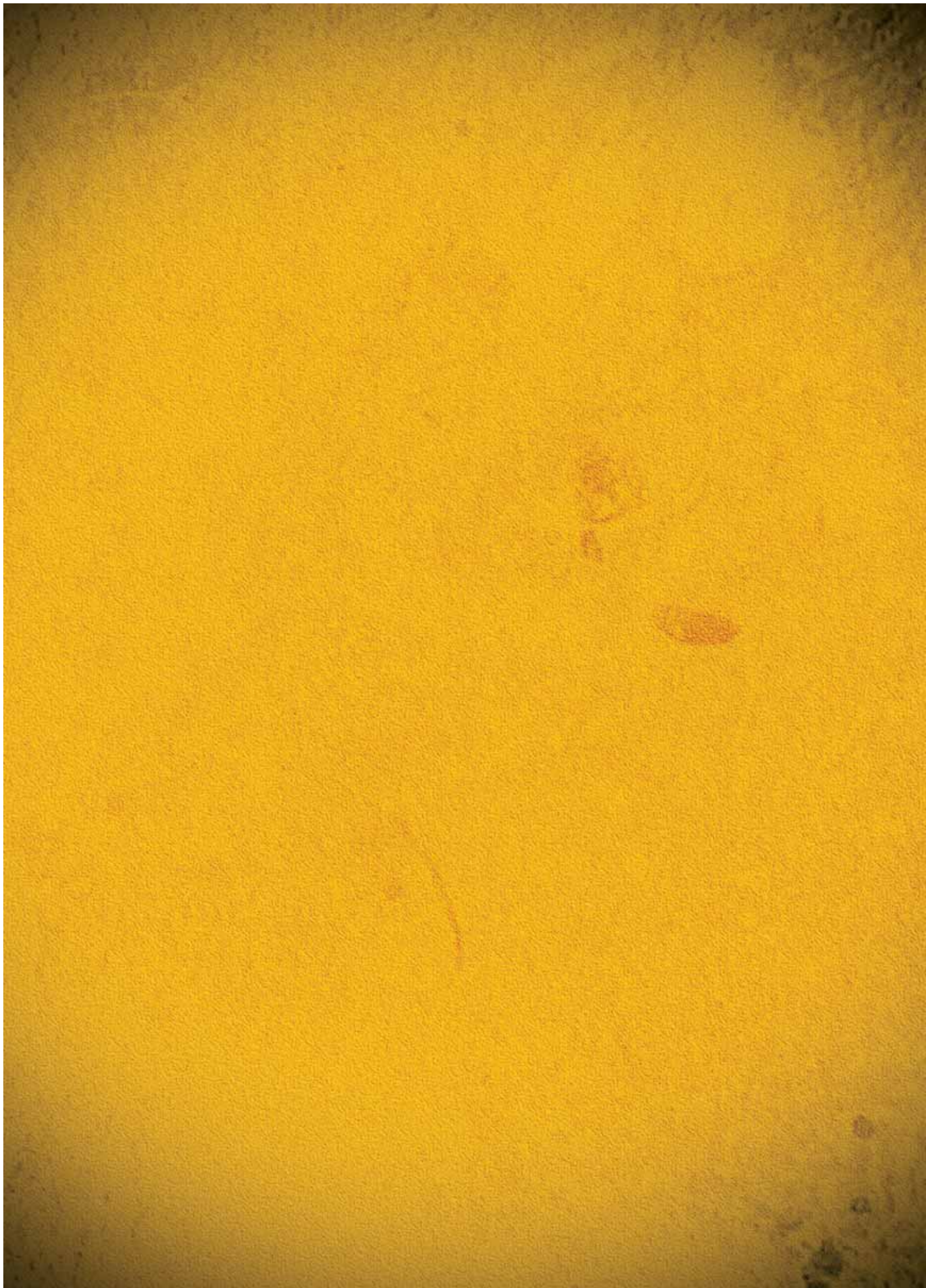
Bu kitabı yazanlar, eğitimleri boyunca sahip oldukları hakları bilmek isteyen çocuklar için bir kaynak olsun istemiş.

Çocuklar, hakları gerçekleşmiyorsa neler yapabileceklerini de bilsin diye...

Eğitim hakkı nedir?

Eğitim hakkı nedir?

Hak nedir, neden haklarım var
biraz daha iyi biliyorum şimdi.
Ama "eğitim hakkı" tam olarak ne anlamadım.

Benim tanıdığım çocuklar
okula gidiyor, bu yetmez mi?

Türkiye'de ve dünyada okula
gidemeyen çocuklar da var.
Biliyor muydun? Ayrıca,
okula gitseler bile bu yetmiyor.
Çocukların kaliteli bir eğitim
alma ve okullarında saygı
görme hakları da var.

Yani eğitim
nasıl olmalı?
Merak ettim.

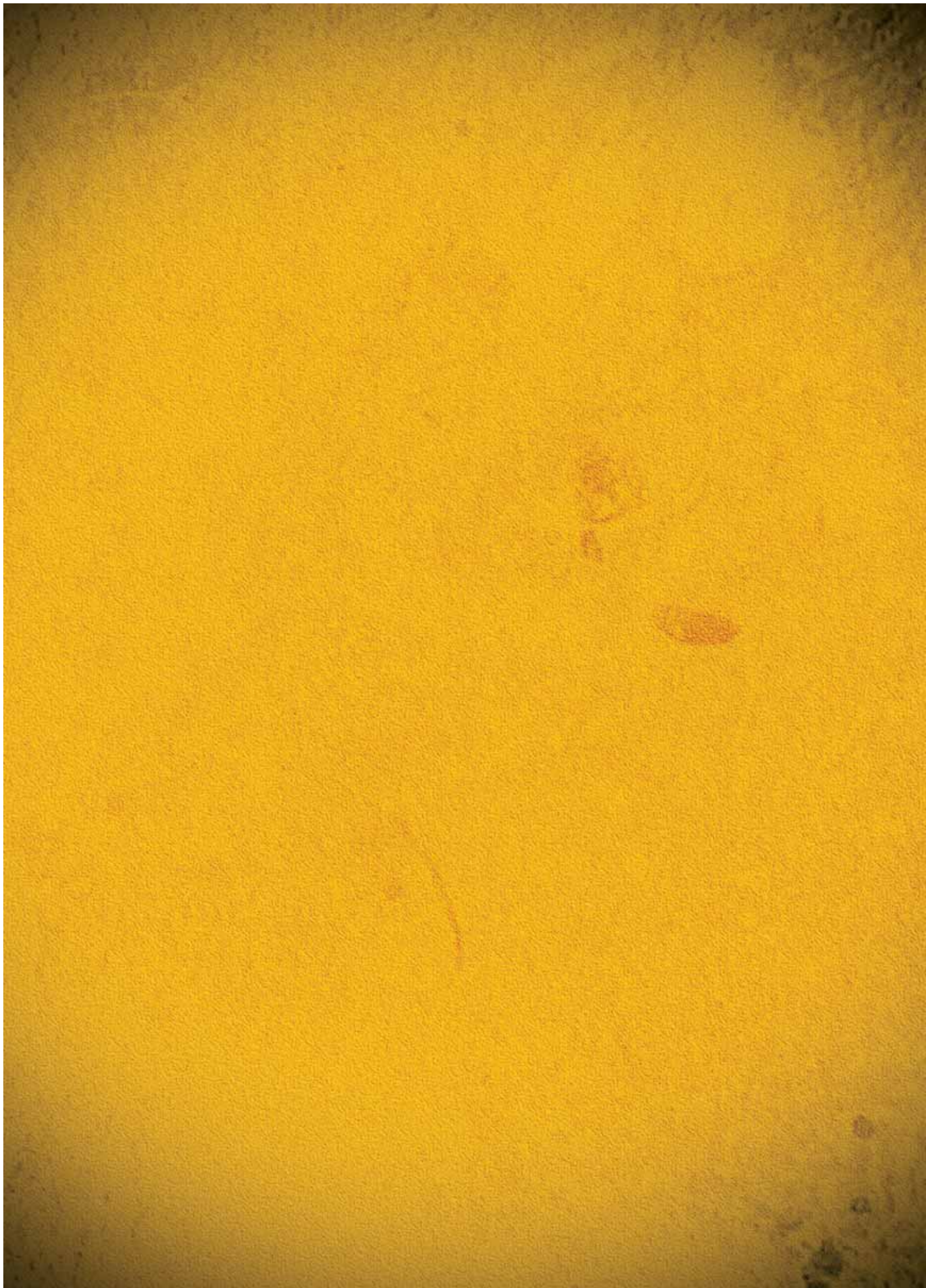
Eğitim, her şeyden önce çocukların kişiliğini,
becerilerini, yeteneklerini geliştirmesine
yardımcı olmalı.

Ailelerine, kendilerinin ve
başkalarının kültürlerine
saygılarını da güçlendirmeli.

Eğitimde haklar nelerdir?

a. Her çocuk eğitim hakkından eşit olarak yararlanmalı

Hiçbir çocuk ayrımcılığa uğramamalı. Ayrımcılık, bir kişi veya gruba bazı özellikleri nedeniyle farklı davranılmasıdır. Oysa dünyada, Türkiye'nin her yerinde ve senin okulundaki tüm çocuklar aynı haklara sahiptir. Bu nedenle, tüm çocuklara eşit davranmak gerekir.

Hangi durumlarda EŞİTLİK olmalı? Öğrenmek istiyorsan aşağıdaki bulmacayı çözebilirsin: Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya yerleştirilmiş olabilir ama hepsi düz bir çizgidedir. Hak sözcüğünü biz senin yerine bulduk, bulman gereken sözcükler bir büyük cümlelerin bölümleri olan aşağıdaki satırlarda saklı:

- Yaşın kaç olursa olsun,
- Irkın ve rengin ne olursa olsun,
- Hangi dili konuşursan konuş,
- Sağlık ve engel durumun ne olursa olsun,
- Görüşlerin ne olursa olsun,
- Doğduğun veya ailenin geldiği ülke, yaşadığın ülke neresi olursa olsun,
- Ailenin özellikleri, sosyal ve maddi koşulları nasıl olursa olsun,
- Cinsiyetin ne olursa olsun,
- Hangi dine veya inanca sahip olduğun da fark etmeksizin, eğitime erişme, kaliteli bir eğitim alma ve eğitim alırken saygı görme hakkın var!

Ş	S	T	Y	A	Ş	V	İ	İ	E
Ü	İ	F	C	İ	V	B	D	İ	N
R	U	F	I	L	K	E	T	K	G
Ö	Z	S	R	E	N	K	L	A	E
G	B	E	K	S	V	T	Ş	S	L
K	F	T	E	Y	İ	S	N	İ	C
H	A	K	K	A	L	İ	D	S	
S	A	Ğ	L	I	K	H	J	M	N
V	H	Y	Ü	Z	M	L	S	Z	E
K	İ	P	L	J	M	A	D	D	İ

Bu demek değil ki sana ve diğer tüm çocuklara tamamen aynı şekilde davranılmalı, tıpatıp aynı hizmetler sunulmalı. Önemli olan, herkesin olabileceği en iyi insan olması, sahip olduğu potansiyeli istediği şekilde sonuna kadar kullanabilmesi için eğitimin her çocuğun farklı ihtiyaçlarına göre verilmesi.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesine göre çocuk hakları, bütün çocuklar içindir.

Örneğin okulundaki fiziksel koşullara bakalım. Senin veya okulundaki bazı çocukların bedensel veya zihinsel engeli olabilir. Engeli ne olursa olsun her çocuk okul içinde rahatça hareket edebilmeli, okuldaki farklı odalardan yararlanabilmeli.

Örneğin okulundaki merdivenler... Merdivenlerde korkuluk olması görme engelli bir çocuk için ne kadar yararlı. Merdivenlere bir rampa koyulması da tekerlekli sandalye kullanan bir çocuk için çok önemli.

Unutma ki öğretmenlerinden ve müdürden eşit ilgi ve saygı görmek ve iyi bir eğitim almak senin ve tüm yaşlılarının hakkı. Bir okul yöneticisi veya öğretmen, bir çocuğa cinsiyeti, dini, engeli veya başka özellikleri nedeniyle olumsuz davranışlarda bulunmamalı. Ders kitapları ve öğretmenlerinin derste anlattıkları da önemli. Anlatılanlar sana veya ailine ait bir özellikten kötü bir biçimde bahsetmemeli, sahip olduğun bir özellikten dolayı kendini kötü hissetmene yol açmamalı.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 23. maddesine göre engelli çocukların özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır.

b. En önemlisi senin yararın

Herkesin, öncelikle senin için iyi ve yararlı olanı düşünmesi ve kararları buna göre alması, seni etkileyen işleri buna uygun yapması gerektiğini biliyor muydun?

Nasıl bir eğitim aldığına, okuluna, okulda kullandığın araç-gereçlere, okulda verilen hizmetlere ilişkin alınan tüm kararlarda ve yapılan tüm işlerde, senin ihtiyaçlarına ve senin için neyin yararlı olduğuna dikkat edilmesi gerekir.

Okulunun farklı bölümlerinde, senin sağlığını ya da güvenliğini tehlikeye atacak hiçbir şey yer almamalı. Araç-gereçler sağlıklı ve senin rahatça kullanabileceğin şekilde olmalı. Okulun buraları planlarken neyin senin sağlığına en çok yarar sağlayacağını, sunacağı etkinlik seçeneklerini hazırlarken hangi etkinliklerin senin gelişimine en çok katkıda bulunacağını ilk önce düşünmeli. Senin yararına olduğunu düşündüğün etkinlikler konusunda sen de fikrini söylemekten çekinmemelisin.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi senin ihtiyaçların ile ilgili önemli bir şey söylüyor. Bu maddede verilen mesaj aşağıda, şifreyle yazılmış sözcük grubunda saklı. Her rakam bir sesli harfi temsil ediyor.

1NC2 Ç3C4KL5R6N Y5R5R6

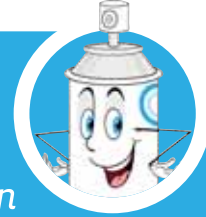
Sözcük grubunun ne dediğini buldun mu? Sence bu ne anlama geliyor?

Bu sözcük grubundaki sayısal değerlerin toplamı Karadeniz Bölgesi'nde bulunan bir ilimizin trafik kodudur. Bulabildin mi bu ili?

Örnek olarak okulunun bahçesini ele alalım. Okulundaki görevliler, bahçeyi ilgilendiren kararlar alırken, bahçeyi kurar ve donatırken, öncelikle senin için neyin yararlı olduğunu düşünmeli, seni ve okulundaki diğer tüm çocukları okul bahçesinde de her türlü zarardan korumayı bir ilke edinmeli, senin gereksinimlerine ve görüşlerine kulak vermeli. Bir diğer örnek okul servisleri... Bahçede park etmeleri daha kolay olsa bile, orası senin dinlenme ve oyun alanın, öncelik senin haklarına verilmeli.

Müdürler ve öğretmenler de sen ve diğer çocuklar için neyin yararlı olduğuna önem vermeli, rehberlik görevlileri ve ailen ile birlikte sizin yararınız için çalışmalı.

Örneğin, bahçede kullanılan malzemelerin senin için sağlıklı ve kullanışlı olmaları, güzel görünmelerinden veya ucuz olmalarından daha önemli.

c. Eğitim, yaşamını ve gelişimini desteklemeli

Sence de çok önemli bir hak değil mi yaşamın ve gelişmen? Yaşama ve gelişme hakkın sadece hayatta kalman veya boyunun uzaması anlamına gelmiyor. Eğitimin sana sadece bilgi aktarmakla yetinmemeli, aynı zamanda kişiliğini, zihinsel ve bedensel yeteneklerini geliştirmene yardımcı olmalı.

$b + b = \zeta$
 $\zeta + d = \check{g}$
 $\check{g} - c = ?$

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin bir maddesi, yaşama ve gelişme hakkının ısrarla üzerinde duruyor. İlgili belgeler, bu hakkın gerçekleşmezse diğer haklarının da tam olarak gerçekleşmeyeceğini anlatıyor.

Bu hak sözleşmenin kaçınıcı maddesinde yazıyor olabilir? Bunu yandaki işlemi yaparak bulabilirsin. Örneğin a harfi 1'i, z harfi 29'u temsil ediyor.

34. sayfada yazan bu maddeyi okuyup ne demek istediğini arkadaşlarınla tartışır mısın?

Yaşamını ve güvenliğini, okulundaki hiçbir şey tehlikeye atmamalı. Sağlığın hep korunmalı. Örneğin, seni ve diğer tüm öğrencileri tehlikelerden, yangın, deprem, sel gibi afetlerden korumak, okulunun görevleri arasında. Okullar inşa edilirken, bina, sınıflar, yatakhane vb. yerlerin yapımında çocukların güvenliği, sağlığı, yaş ve gelişim özellikleri dikkate alınmalı.

Okulunda aydınlatma, havalandırma, ısıtma ve diğer tesisat güvenli ve sağlıklı olmalı. Sınıflarda öğrenci başına düşen alan, oturduğun sıranın yeri, şekli ve derste kullanılan malzemeler de gelişimini olumsuz bir şekilde etkilememeli.

Sana ve okulundaki tüm çocuklara güvenli içme suyu sunulması ve okulundaki yiyecek ve içeceklerin sağlıklı olması da temel bir hakkın.

Gelişmen sadece sınıfta derslerini öğrenmen demek değil. Yeteneklerini keşfetmene, öğrendiklerini uygulamana ve kendini geliştirmene uygun etkinliklere ve ortamlara ihtiyacın var. Örneğin, güvenli bir bahçede, doğayla iç içe oldukça, oyunlar oynadıkça, diğer çocuklarla arkadaşlık ettikçe, hem fiziksel olarak gelişirsin hem de bireysel ve sosyal yeteneklerini geliştirebilirsin.

Tüm çocukların, okullarında, kütüphane, laboratuvar ve bilgisayar odaları gibi mekanlara sahip olma hakkı var. Kütüphanelerde her türlü araştırmayı yapabileceğin yeterli kaynak, laboratuvarlarda deneyler için gerekli malzemeler ve aletler ve bilgisayar odalarında yeterli sayıda ve gerekli donanımda bilgisayarlar olması da gelişimin için önemli.

Bazen derslerini veya ders dışı zamanını spor salonunda, tiyatro, müzik, dans gibi etkinlikler için ayrılmış odalarda geçiriyorsun. Okulunda yeterli donanıma sahip böyle yerlerin olması farklı yeteneklerini geliştirmen için çok önemli.

Okulundaki rehberlik hizmetleri, hem seni tavsiyelerle yönlendirebilir hem de senin açıdan ters giden bir şeyi fark edip bu konuda seninle, öğretmenlerinle ve ailenle birlikte sorunlarını çözmek için çalışabilir.

Okulunda yeterli sayıda öğretmen olmalı ve bu öğretmenler senin gelişimine katkıda bulunabilecek bilgi ve becerilere sahip olmalı.

d. Dinlenebilmeli, boş zamanlarını değerlendirebilmeli, oyun oynayabilmelisin

Oyunların, gelişimin ve eğitimin için çok önemli olduğunu biliyor muydun? Peki, bunların senin hakkın olduğunu biliyor musun? Eğitim sadece ders, ödev ve sınav demek değildir. Boş zamanın olmalı, istediğin oyun ve eğlencelere, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılabilmelisin. Ancak bu şekilde her yönden sağlıklı gelişebilirsin.

Sanma ki oyun sadece küçük çocukların hakkı. Oyun senin de hakkın ve kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler gibi eğitiminin bir parçası olabilir. Ödev yapmak ve sınavlara çalışmak bütün zamanını almamalı, dinlenmeye, oyun oynamaya ve kendini geliştirebileceğin başka etkinliklere katılmaya da zamanın ve enerjin kalmalı.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 31. maddesine göre dünyadaki tüm çocukların ve senin dinlenme ve boş zamanlarınızı değerlendirme, yaşınıza uygun oyun, eğlence ve sanat etkinliklerine, kültürel yaşama serbestçe katılma hakkınız var.

Okulun dinlenmene, oyun oynamana, farklı etkinliklere katılmana elverişli, stressiz, güvenli ve sağlıklı yerlere sahip olmalı. Okulunun bahçesi, kütüphane ve spor salonu gibi yerler bu açıdan ilk akla gelenler.

Diyelim ki hava çok sıcak veya çok soğuk, ya da canın bahçeye çıkmak istemiyor, o halde okulda boş zamanlarını nerede geçiriyorsun? Okulunda, tüm öğrencilerin dinlenmek, boş zamanlarını değerlendirmek ve oyun oynamak için kullanabileceği bir yer olmalı. Burası, kendi başına, arkadaşlarıyla, üyesi olduğu öğrenci kulübündekilerle güvenli, sağlıklı ve verimli bir biçimde zaman geçirebilmene uygun olmalı.

Örneğin, bahçe, rahatça ve güvenli bir biçimde dinlenmene, boş zamanlarını değerlendirmene ve oyun oynamana uygun olmalı. Bahçede, yaşına ve farklı gereksinimlerine uygun oyun araçları olmalı.

Hepiniz farklı özelliklere sahip ayrı bireysiniz. İstekleriniz, yetenekleriniz, ihtiyaçlarınız farklı olabilir. Spor salonu ve farklı kültürel ve sanatsal çalışmalara ve gösterilere ev sahipliği yapılabilecek çok amaçlı salon tüm bu farklılıkları gözetmeli. Bu yerler, tüm öğrencilerin erişim eşit oranda yararlanabileceği yerler olmalı.

e. Eğitim ortamları sağlıklı olmalı

Sağlık hizmetleri almak tüm çocukların sahip olduğu yaşama ve gelişme hakkının önemli bir boyutu. Okulunda senin ve tüm öğrencilerin sağlığını korumak için gerekli malzemelerin ve araç-gerecin bulunduğu bir yere ihtiyaç var. Burası sağlık personeline sahip bir revir de olabilir, nöbetçi öğretmenin kullanacağı bir ecza dolabı da. Eğer okulunda bir revir varsa, bu odadan sorumlu sağlık personeli olması, buranın temiz tutulması ve gerekli malzeme ile ilaçlara sahip olması, sağlığın ve gelişimin açısından çok önemli. Ayrıca okulundaki ecza dolabında da temel ilk yardım malzemeleri ve ilaçlar her zaman bulunmalı. Okulunda gerekli aşıların ve sağlık muayenelerinin düzenli bir şekilde yapılıyor olması da çok önemli.

Okul içindeki ufak yaralanmalar ya da diğer hafif hastalıklarda okulunda tedavi edilebilmelisin. Bir öğrencinin daha ciddi bir sorunu veya uzun tedavi gerektiren bir hastalığı varsa, okul onu bir sağlık kuruluşuna yönlendirmeli. Ayrıca, acil bir durumda, okul yöneticisi ya da öğretmenlerinden biri seni bir sağlık merkezine götürmekten sorumlu.

Kantin ve yemekhane gibi yerlerde, sağlığını tehlikeye atacak şeyler olmaması gerekir.

Sunulan yiyecek ve içecekler sağlıklı ve besleyici olmalı, son kullanma tarihi geçmiş gıdalar asla satılmamalı. Kullanılan tost makinesi, tencere vb. tüm araçların temiz olması çok önemli.

Öğrencilerin sağlığını korumak için buralarda çalışan görevlilerin temizliğine de dikkat edilmeli.

Okulunun kantini ve yemekhanesi, okul müdürü ve müdür yardımcısı tarafından düzenli bir şekilde denetlenmeli.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 24. maddesine göre

her un hizmetinden yararlanma hakkı vardır.

Cümlenin tamamını anlayabildin mi?

Ayrıca, okulunda tuvaletlerin temiz ve sağlıklı olması zorunlu. Örneğin, tuvalet kağıdı, sabun ve su kesinlikle bulundurulmalı. Okuldaki öğrenci sayısına uygun sayıda tuvalet olmalı ve tuvaletler sık sık temizlenmeli.

Okulunda çöp kutuları olması, çöplerin düzenli ve güvenli bir biçimde yok edilmesi ve okulun temiz tutulması, sağlık hakkın için çok önemli. Okulundaki su tesisatı da sağlam ve temiz olmalı. Ayrıca, yedek su depoları da bulundurulmalı.

İlk yardım ve güvenlik önlemleri alan, farklı tehlikelerle baş etmeye hazırlıklı bir okul senin hakkın. Okul görevlileri gerekli bilgiye ve araçlara sahip olmalı ki seni koruyabilsinler. Aynı zamanda sana ve arkadaşlarına tehlike durumunda yapılması gerekenleri de anlatmalılar.

f. Görüşlerin dikkate alınmalı, görüşlerini özgürce ifade edebilmelisin

Eğitimin ve okulun ile ilgili seni etkileyen konularda görüşlerini özgürce ifade edebilmelisin ve okuldaki yetişkinler seni dinlemeli, bu haklarına saygı göstermeli.

Örneğin, sınıfta öğretmenlerinin ve ders kitaplarının anlattıkları senin görüşlerini ve yaşamını etkiliyor. Bu da sana sınıfta öğrendiklerinle ilgili neler düşündüğünü ve hissettiğini söyleme hakkı veriyor. Öğretmenin ve okulundaki diğer yetişkinler de senin bu konuda söylediklerini dikkate almalı.

İfade özgürlüğünü ne şekilde istersen öyle kullanabilirsin. Tabii ki başkalarının haklarını çiğnemen. Örneğin, görüşlerini konuşarak, yazarak, şarkı söyleyerek, resim yaparak ifade edebilirsin.

Müdür ve öğretmenlerinin seni ve aileni eğitimle ilgili bilgilendirme ve sizlerin görüşlerini alma sorumluluğu var. Tabii ki okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin bilgisi ve deneyimi çok ama unutma ki senin görüşlerin de değerli ve büyüklerin seni dinlemeli.

Rehberlik, görüşlerini rahatça ifade edebildiğin ve görüşlerinin önyargısız bir biçimde ve senin yararın ön planda tutularak dinlendiği bir yer olmalı. Rehber öğretmenine belki de başka kimseye anlatamadığın şeyler anlatıyorsun, başına olumsuz bir şey geldiğinde, bir seçim yapman gerektiğinde ondan yardım istiyorsun. O da sana kendini özgürce ifade etmek için olanak tanımalı, güven vermeli ve saygı duymalı.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 12. maddesine göre görüşlerini serbestçe ifade etme, kendini ilgilendiren her konuda görüşlerinin dikkate alınmasını isteme hakkına sahipsin. Bu hakla bağlantılı diğer haklarından bazıları ise diyor ki başkalarına zarar vermemek şartıyla, duygu ve düşüncelerini istediğin şekilde açıklamaya, kendi düşünceni geliştirmeye ve istediğin inanca sahip olmaya da hakkın var. Seni büyüten yetişkinlerin de sana yol gösterme hakkı var.

Nasıl ki bir arkadaşının düşüncesinden olumsuz bir biçimde bahsetme hakkın yoksa arkadaşlarının, öğretmeninin veya ders kitaplarının da senin düşüncelerini, inandıklarını yok saymaya veya kötü görmeye hakkı yok.

Okulda ilgini çeken etkinlikleri düzenleyen kulübe üye olmak, komisyonlarda yer almak, okul meclisinde veya disiplin uygulamalarından sorumlu kurulda yer almak, senin okul yönetimi ve yaşamına katılma yollarından bazıları. Okulun sana bunları ve benzer yolları sunmalı.

g. Derneklere üye olabilmeli, arkadaşlarıyla barış içinde toplanabilmelisin

Bu hakkını okulda çeşitli şekillerde kullanabilirsin. Okulunda var olan öğrenci kulüplerine üye olabilir, okul dergisi çıkarabilir, arkadaşlarıyla ilgini çeken bir konuda konuşmak, çalışmalar yapmak için bir araya gelebilirsin. Ortak ilginiz spor olabilir, insan hakları veya çevre olabilir. Şarkı söylemek, dans etmek, resim yapmak, yazı yazmak gibi şeyler ilginizi çekiyor olabilir.

Bu tarz çalışmalar yapmak istediğinizde öğretmenleriniz de size yardımcı olmalı ve yol göstermeli. Okulunuzda ihtiyacınıza uygun odalar kullanımınıza açık olmalı.

Bu hakkını gerçekleştirebilmen için öncelikle okulunda seni etkileyen konularda, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin, senin ve arkadaşlarının görüşlerini dinliyor ve size görüşlerinizi farklı biçimlerde ifade etme özgürlüğü veriyor olması gerektiğini de anımsamışsındır.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 15. maddesinin sesli harfleri kaybolmuş. Maddeyi öğrenmek için bu harfleri bulup yerleştirmelisin.

*_R_K_D_Ş_L_R_NL_ B_R_Ş _Ç_ND_ T_PL_N_B_LM_,
D_RN_K K_R_B_LM_ Y_D_ D_RN_KL_R_
Y OLM_ H_KK_N V_R*

Çocukların derneklere üye olmaları ya da dernek kurmalarıyla ilgili farklı ülkelerde farklı uygulamalar var. Türkiye'de 12 yaşından itibaren çocuk derneklerine üye olabilir, 15 yaşından itibaren bir çocuk derneğinin yönetim kurulunda görev alabilirsin.

*Dernekler Kanunu'nun 3. maddesi diyor ki
“... Onbeş yaşını bitiren ayırt etme gücüne sahip küçükler;
toplumsal, ruhsal, ahlakî, bedensel ve zihinsel yetenekleri ile
spor, eğitim ve öğretim haklarını, sosyal ve kültürel
varlıklarını, aile yapısını ve özel yaşantılarını korumak ve
geliştirmek amacıyla yasal temsilcilerinin yazılı izni ile çocuk dernekleri
kurabilir veya kurulmuş çocuk derneklerine üye olabilirler.*

*Oniki yaşını bitiren küçükler yasal temsilcilerinin izni ile çocuk derneklerine
üye olabilirler ancak yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.
Çocuk derneklerine onsekiz yaşından büyükler kurucu veya üye olamazlar.”*

h. Bilgi ve belgeye erişebilmelisin

Okulunda birçok farklı ders görüyorsun. Öğretmenlerin, önceden belirlenmiş olan ders planına bağlı kalarak dersi anlatıyor ve gerekli bilgileri sana ulaştırıyor. Senin bu bilgilere ve bu bilgilerin yer aldığı kitaplara, resimlere, internet sitelerine, gazetelere, dergilere ve benzer materyallere erişme hakkın var.

Aşağıdaki cümlelerin ikinci yarısında Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 17. maddesinin ne söylediği yazıyor ama harfler karışmış. Maddenin konusunu bulmak istiyorsan harfleri doğru biçimde dizmen gerekiyor.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 17. maddesine göre sağlığın ve gelişimin için,

İ G B L İ E V E L G E E B Y E İ R E Ş B İ M L E S İ N İ L

Kütüphane, laboratuvar ve bilgisayar odaları okulda en zengin bilgi kaynaklarının olduğu yerler. Buralarda, yaşına uygun istediğin kitabı okuma, istediğin ansiklopediden bilgi edinme, deney malzemelerini kullanarak öğretmenin kontrolünde deneyler yapma ya da İnternet'i kullanma hakkın var.

Peki ya öğretmenin önerdiklerinden farklı kaynaklardan da bilgi edinmek, yeni şeyler öğrenmek istiyorsan? Evet, buna da hakkın var, ama tabii bu kaynaklar yaşına uygun olduğu sürece. Okulundaki yetkili kişiler, sen İnternet'i kullanırken olumsuz etkilenmemen ve güvenliğinin sağlanması için bazı kurallar koymak durumunda, bunları dikkate almayı unutma.

Ödevlerini ya da yazılı kağıtlarını öğretmenin değerlendirdikten sonra görmek isteyebilirsin. Okula kayıt yaptırdığında ve okula devam ederken müdür ya da öğretmenler senin hakkında bazı bilgiler derler ve çeşitli belgeler düzenlerler. Örneğin adresin, derslerinden aldığın notlar, ailen hakkında bazı bilgiler... Bu bilgileri neden vermen gerektiğini ve bu bilgileri kimin görebildiğini bilmeye hakkın var.

Okuldaki kararlara katılım hakkının da olduğunu söylemiştik. Bu hakkı kullanabilmek için de bazı bilgilere erişmen gerekebilir. Diyelim ki öğrenci meclisinde veya bir kulüpte yer alıyorsun. Peki bu grupların nasıl çalıştıklarına, haklarına ve sorumluluklarına ilişkin bilgin var mı? Ayrıca diyelim ki bir

seçim yapman gerekiyor, belli bir dersi seçeceksin veya okulun senden bir anket için gönüllü olmanı istiyor. Bu durumlarda, doğru kararlar alabilmen, doğru seçimler yapabilmen için konuyla ilgili bilgi ve belgelerin sana verilmesi gerekir.

j. Eğitim ortamları şiddet içermemeli

Tüm çocukların, her yerde, her türlü şiddetten korunmaya hakkı var. Bu, okulunda geçirdiğin zaman için de geçerli. Sana bedensel, duygusal veya ruhsal olarak zarar veren davranışlarda bulunmaya hiç kimsenin hakkı yok. Buna, ailen, okulundaki tüm yetişkinler ve arkadaşların da dahil. Kaliteli bir eğitim alma hakkın ve eğitimin sırasında saygı görme hakkın okulundaki tüm mekanların her türlü kötü davranıştan arındırılmasını gerektirir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 7. maddesi hiç kimsenin çocuklara karşı olan sorumluluklarını onlara zarar verecek şekilde kullanamayacağını anlatıyor.

Yukarıdaki madde sözleşmenin kaçınıcı maddesi olabilir? Bunu, yandaki işlemi yaparak bulabilirsin.

$$46 - :: 0 = 6$$

$$6 \times :: = 18$$

$$18 + . = ?$$

Barışçıl bir okul ortamı senin ve tüm arkadaşlarının hakkı. Şiddet deyince sadece kulak çekme veya tokak gibi bedenine zarar veren şeyler gelmesin aklına. Aslında alay ve hakaret etmek gibi davranışlar da şiddetin farklı türleri arasında yer alıyor.

Ek olarak 36. maddeye göre hiç kimse çocukları kendi çıkarları için kullanamaz.

Okul yönetimi, hem idareciler, öğretmenler ve personel ile öğrenciler arasında yaşanabilecek şiddet içeren davranışları hoş görmemeli hem de öğrenciler arasında ortaya çıkabilecek kötü davranış ve kavgaları önlemeli. Okuldaki herkes, müdür, öğretmenler, diğer görevliler ve öğrenciler, kötü davranışlardan kaçınmalı. Müdür, öğretmen ve öğrenciler böyle durumlara engel olmak için ellerinden gelen her şeyi yapmalı.

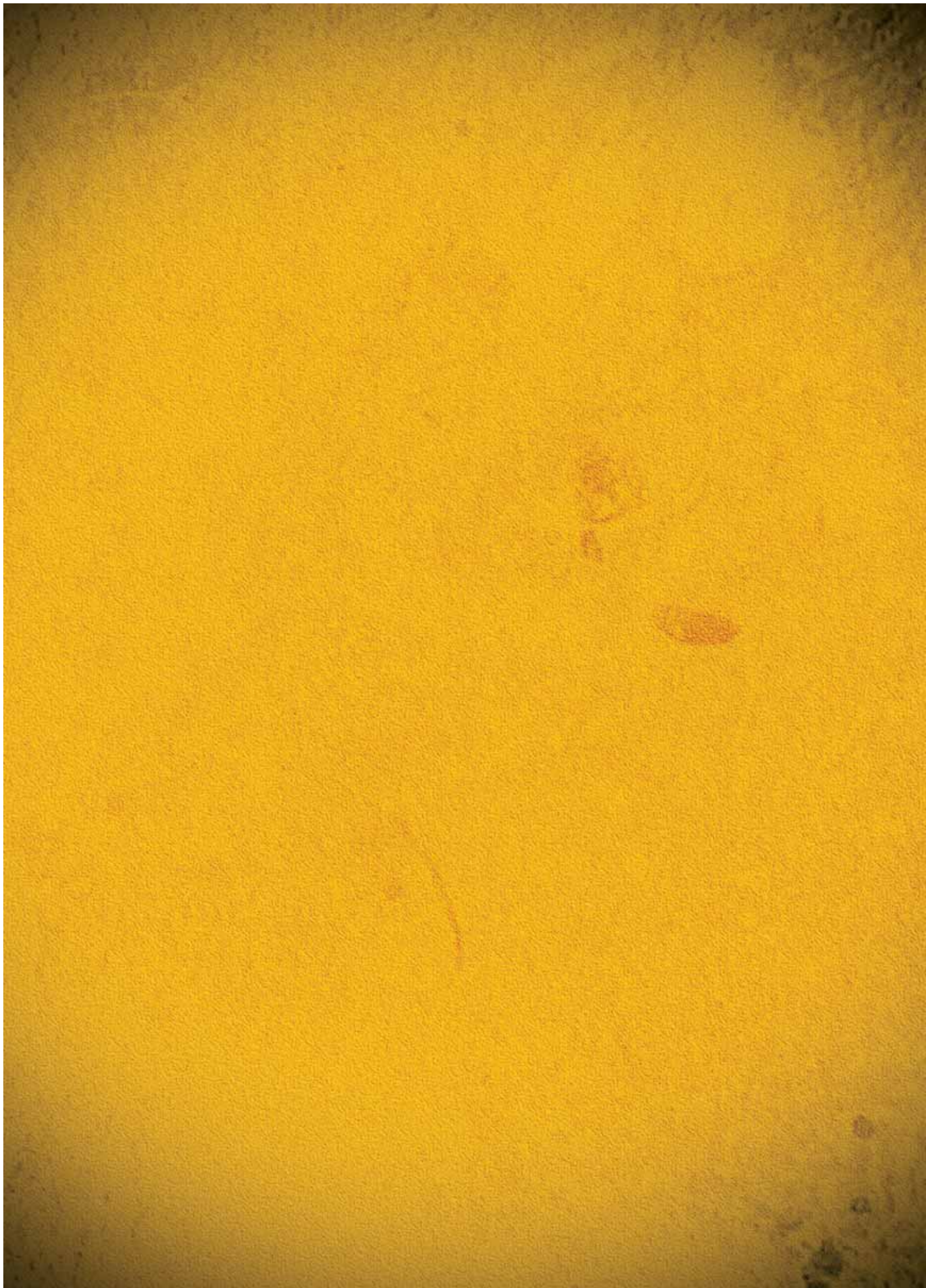
Okulundaki disiplin uygulamaları öğrencileri incitecek ve öğrencilerin fiziksel, duygusal ve zihinsel sağlığına zarar verecek şeyler içermemeli. Bu uygulamalarla ilgili öğrencilerin velilerine de haber verilmeli. Okulundaki disiplin uygulamaları, bedensel ceza içermemeli, seni aşağılamamalı ve onurunu zedelememeli.

Eğer okulda başına böyle bir şey gelirse unutma ki yardım almaya da hakkın var.

**Hakların
gerçekleşmiyorsa...**

Hakların gerçekleşmiyorsa...

Üzgünüm...

Destek alıyorum...

Haklarımı biliyorum ve daha iyi hissediyorum...

Eğitiminle ilgili bazı haklarını okudun. Peki ya okulunun bu haklarını gerçekleştirmen için elverişli olmadığını düşünüyorsan ne yapabilirsin? Okulunda destek alabileceğin, sana haklarını kullanmada yardımcı olabilecek kişiler olmalı. Bu bölümde ilk olarak bunları anlatacağız. Ancak bir de öyle durumlar var ki onların çözümü daha zor olabilir, kırılmış ve incitilmiş olabilirsin. İşte böyle durumlarda neler yapabileceğinden de bahsedeceğiz.

a. Okulda kimlerden destek alabilirsin?

Diyelim ki okulunda bir veya birkaç hakkını gerçekleştiremediğini fark ettin. İlk olarak ne yapabilirsin? Kendini en çok kime yakın hissediyorsun, kime güven duyuyorsun, düşün bakalım. Bu kişi sınıf öğretmenin olabilir, rehber öğretmen ya da müdür ve yardımcısı olabilir. Tabii ki her konuda ailene de danışabilir, onlardan öneri ve yardım alabilirsin.

Okulundaki rehberlik hizmetinden biraz daha bahsetmekte yarar var. **Rehber öğretmenler ve danışmanlar** yaşadığın sorunları bir uzman ile paylaşman ve bu sorunlara çare araman için var. Seninle birlikte okulda ya da evde yaşadığın soruna çözüm arar, ilgi ve yeteneklerini göz önüne alarak eğitimin ve gelecekte seçeceğin meslek ile ilgili seni yönlendirirler. Okulundaki rehberlik hizmetlerinin temel amacı, her çocuğun eğitimden en üst düzeyde yararlanmasıdır. Rehber öğretmenler ve danışmanlar birçok konuda başına geleni ilk olarak anlatacağın ve birlikte çözüm arayacağın kişiler olabilir.

Okulunda, öğrencilerin deneyimlerini değerlendirmelerine ve eğitimleri üzerinde söz sahibi olmalarına, yani katılım haklarını gerçekleştirmelerine olanak tanıyan bir topluluk olmalı. Bu öğrenci topluluğu kimi okulda "okul meclisi" kimi okulda ise "öğrenci kurulu" adını taşıyor. **Okul meclisi/öğrenci kurulu** çeşitli konulardaki görüşlerini ve taleplerini okulundaki yetişkinlerle paylaşmana aracı olabilir.

b. Zor durumlarda neler yapabilirsin?

Bazen okulda olumsuz bir davranışla karşılaşabilirsin. Şiddete uğradıysan, sağlıklı bir yaşam için temel ihtiyaçların giderilmiyorsa, birisi seni kendi çıkarları için kullandıysa ve seni fiziksel, duygusal veya başka bir biçimde incittiysen, senin daha fazla incinmeden bir çözüme yönlendirilmen çok önemli.

Bazen bu olumsuz davranışlar yasal anlamda da suç olabilir. En doğrusu yine, okulunda veya evinde kendini en yakın hissettiğin, en güvendiğin yetişkine başına gelenleri anlatmak.

Okulundaki rehber öğretmen, senin fiziksel, duygusal veya zihinsel olarak olumsuz etkileyen bir davranışla karşılaştığını öğrendikten sonra gerekli önlemleri alması gereken kişiler arasında.

Fiziksel ya da duygusal olarak biri seni incittiysen yaşadığın şehirdeki **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu**'nu ve/veya baroyu arayabilirsin. Bu yerlerde sorununu dinleyip seni doğru kişi ve kurumlarla bağlantıya sokacak sosyal hizmet uzmanları ve avukatlar var. Birçok **baroda**, özellikle çocuk hakları üzerine çalışan avukatlar da var.

Alo 183'ü hiç duydun mu peki? Bu numarayı Türkiye'nin her yerinden istediğin saatte arayabilir, sana zarar veren durumla ilgili yardım alabilirsin.

Barolar ve Çocuk Hakları Merkezleri/Kurulları

İL	TELEFON	ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ/KURULU
ADANA	0322-351 21 21	VAR
ADYAMAN	0416-216 13 51	VAR
AFYONKARAHİSAR	0272-217 59 69	VAR
AğRI	0472-215 17 63	VAR
AKSARAY	0382-216 03 31	VAR
AMASYA	0358-218 41 50	VAR
ANKARA	0312-310 55 26	VAR
ANTALYA	0242-238 61 55	VAR
ARDAHAN	BARO YOK	YOK
ARTVİN	0466-212 14 04	YOK
AYDIN	0256-225 73 96	VAR
BALIKESİR	0266-244 87 33	VAR
BARTIN	0378-227 16 94	VAR
BATMAN	0488-213 95 52	VAR
BAYBURT	BARO YOK	YOK
BİLECİK	0228-212 70 79	YOK
BİNGÖL	0426-214 49 40	YOK
BİTLİS	0434-226 37 22	VAR
BOLU	0374-212 85 70	VAR
BURDUR	0248-233 49 55	VAR
BURSA	0224-223 28 23	VAR
ÇANAKKALE	0286-212 71 71	VAR
ÇANKIRI	0376-213 40 40	VAR
ÇORUM	0364-227 78 19	VAR
DENİZLİ	0258-261 29 48	VAR
DİYARBAKIR	0412-224 44 41	VAR
DÜZCE	0380-523 16 13	VAR
EDİRNE	0284-225 10 55	VAR
ELAZIğ	0424-218 19 71	VAR
ERZİNCAN	0446-214 10 42	YOK
ERZURUM	0442-233 10 20	YOK
ESKİŞEHİR	0222-240 14 00	VAR
GAZİANTEP	0342-231 52 90	VAR
GİRESUN	0454-215 76 57	VAR
GÜMÜŞHANE	0456-213 15 38	YOK
HAKKARİ	0438-211 60 80	VAR
HATAY	0326-215 18 77	VAR
İđDIR	0476-226 03 57/227 64 07	YOK
ISPARTA	0246-228 54 10	VAR
İSTANBUL	0212-251 63 25	VAR

Hakların gerçekleşmiyorsa...

Barolar ve Çocuk Hakları Merkezleri/Kurulları

İL	TELEFON	ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ/KURULU
İZMİR	0232-463 00 14	VAR
KAHRAMANMARAŞ	0344-212 33 91	VAR
KARABÜK	0370-415 38 88	VAR
KARAMAN	0338-212 17 53	YOK
KARS	0474-212 82 50-51-52	YOK
KASTAMONU	0366-214 23 16	VAR
KAYSERİ	0352-222 27 34	VAR
KIRIKKALE	0318-224 27 09	VAR
KIRKLARELİ	0288-214 13 16	YOK
KIRŞEHİR	0386-213 12 43	YOK
KİLİS	BARO YOK	YOK
KOCAELİ	0262-321 13 90	VAR
KONYA	0332-356 00 18	VAR
KÜTAHYA	0274-216 15 49	YOK
MALATYA	0422-321 12 27	VAR
MANİSA	0236-231 36 64/238 98 72	VAR
MARDİN	0482-212 77 66/212 84 89	VAR
MERSİN	0324-231 31 27/231 19 65	VAR
MUĞLA	0252-212 36 16	VAR
MUŞ	0436-212 16 38	YOK
NEVŞEHİR	0384-213 12 66	VAR
NİĞDE	0388-232 33 87	VAR
ORDU	0452-214 01 37	VAR
OSMANİYE	0328-826 15 53-54-55-59	VAR
RİZE	0464-217 24 80	YOK
SAKARYA	0264-272 08 40	VAR
SAMSUN	0362-431 39 70	VAR
SİİRT	0484-224 31 60	VAR
SİNOP	0368-261 26 50	YOK
SİVAS	0346-221 51 78	VAR
ŞANLIURFA	0414-313 28 28	VAR
ŞIRNAK	0486-216 63 83	VAR
TEKİRDAĞ	0282-261 12 83	VAR
TOKAT	0356-214 22 26	VAR
TRABZON	0462-322 57 00	VAR
TUNCELİ	0428-213 16 23	YOK
UŞAK	0276-212 12 06/215 91 67	VAR
VAN	0432-214 58 04	VAR
YALOVA	0226-812 49 86	VAR
YOZGAT	0354-212 27 34	YOK
ZONGULDAK	0372-251 37 90	VAR

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) İl Müdürlükleri

İL	TELEFON	İL	TELEFON
ADANA	0322-458 84 24/458 84 22	İZMİR	0232-446 33 52/445 71 83
ADİYAMAN	0416-216 10 82/214 05 47	KAHRAMANMARAŞ	0344-215 86 47/215 86 45
AFYONKARAHİSAR	0272-213 19 83/213 11 51	KARABÜK	0370-415 61 51
AĞRI	0472-215 24 99/215 21 20	KARAMAN	0338-214 02 22/213 75 16
AKSARAY	0382-212 46 78	KARS	0474-212 69 10/212 69 09
AMASYA	0358-218 49 83/218 12 73	KASTAMONU	0366-212 42 62/214 92 18
ANKARA	0312-418 66 62	KAYSERİ	0352-221 34 91/221 34 92
ANTALYA	0242-248 77 54/243 44 75/ 244 24 59	KIRIKKALE	0318-224 27 25/224 07 19
ARDAHAN	0478-211 57 77	KIRKLARELİ	0288-214 30 80/214 38 34
ARTVİN	0466-212 11 70/212 49 90	KİRŞEHİR	0386-262 11 67/262 11 66
AYDIN	0256-214 50 36	KİLİS	0348-813 25 48
BALIKESİR	0266-249 29 73/249 42 93	KOCAELİ	0262-323 20 07/3221791
BARTIN	0378-227 30 38/227 16 28	KONYA	0332-320 64 41/320 84 41
BATMAN	0488-214 27 42/213 16 45	KÜTAHYA	0274-223 18 36/223 63 51
BAYBURT	0458-211 46 01/211 56 67	MALATYA	0422-238 20 40/238 00 63
BİLECİK	0228-212 20 37/212 20 34/ 212 20 35	MANİSA	0236-231 10 01
BİNGÖL	0426-213 15 40	MARDİN	0482-212 44 79/212 37 95
BİTLİS	0434-226 53 07/226 53 08	MERSİN	0324-231 12 55/237 61 07-08
BOLU	0374-215 81 76/215 81 77	MUĞLA	0252-214 31 57/214 12 40
BURDUR	0248-233 53 28/233 18 41	MUŞ	0436-212 90 56/212 06 67
BURSA	0224-223 23 29/223 19 36	NEVŞEHİR	0384-213 38 21/213 05 83
ÇANAĞKALE	0286-217 58 81/217 15 70	NİĞDE	0388-232 34 86/232 34 02
ÇANKIRI	0376-212 29 43/213 26 89	ORDU	0452-233 93 77
ÇORUM	0364-224 65 32/224 02 00/ 224 65 32	OSMANİYE	0328-825 01 61/825 01 60
DENİZLİ	0258-241 34 58	RİZE	0464-213 04 04/213 03 98
DİYARBAKIR	0412-224 38 26	SAKARYA	0264-277 36 90/277 36 92
DÜZCE	0380-512 09 32/512 33 40	SAMSUN	0362-435 91 92/435 59 45
EDİRNE	0284-212 73 09	SİİRT	0484-224 66 49/223 22 77
ELAZIĞ	0424-218 15 73/233 67 51	SİNOP	0368-260 46 42/261 52 27
ERZİNCAN	0446-214 38 47/214 80 05	SİVAS	0346-224 26 53/221 15 00
ERZURUM	0442-234 15 41/234 15 43/ 234 15 47	ŞANLIURFA	0414-312 94 86/313 11 61
ESKİŞEHİR	0222-217 46 05/217 46 09/ 217 46 06	ŞIRNAK	0486-216 29 83
GAZİANTEP	0342-231 65 22/231 65 21	TEKİRDAĞ	0282-261 12 88
GİRESUN	0454-215 75 35/215 75 36	TOKAT	0356-212 51 14/214 15 56
GÜMÜŞHANE	0456-213 59 71/213 19 01	TRABZON	0462-230 21 34/230 19 74
HAKKARİ	0438-211 99 19	TUNCELİ	0428-212 12 77
HATAY	0326-216 10 89/2140663	UŞAK	0276-223 98 27/227 41 33
IĞDIR	0476-227 15 02/227 09 38/ 226 05 18	VAN	0432-212 11 38/215 13 10
ISPARTA	0246-223 49 40	YALOVA	0226-811 11 04/813 89 99
İSTANBUL AVRUPA	0212-511 42 75 (5 hat)	YOZGAT	0354-212 10 47/212 13 07
İSTANBUL ANADOLU	0216-427 11 00/589 35 55-56	ZONGULDAK	0372-252 04 17/252 05 12

Notlar

Eğitimde

haklarım var!

1. Etkinlik

Eğitim hakkını tek bir sembolle gösterecek olsan bu nasıl bir şey olurdu? Bu sembol bir resim, bir sayı ya da bir şekil olabilir.

Neden bu sembolü yaptığını arkadaşlarınla paylaşır mısın?

2. Etkinlik

Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerden eğitimde haklarla ilgili bir şiir yazabilir ya da bir rap şarkısı oluşturabilirsin.

hak-ben-eğitim-ihitiyaç-saygı-yararlı-çaba-güvenlik-okul-çocuk-
gelişme-oyun-sağlık-saygı-özgürlük-destek-sen-eşit-farklı-biz

3. Etkinlik

Bu kitapçıkta gördüğün 4 ayrı spreyl boya karakterin oynadığı bir reklam filmi hayal et. Reklam sahneni çiz ve reklam sloganını yaz. Konusu tabii ki çocukların eğitim süreçlerindeki ve ortamlarındaki hakları ile ilgili olmalı.

Belki bu etkinlik öğretmenin de ilgisini çeker. O zaman ona yardımcı olmak için aşağıdaki bu yönergeyi okutabilirsin.

Yönerge: Bu, bir grup etkinliği olup rehberlik saatinde uygulanabilir. Öğrenciler dörderli gruplara ayrılır. Her grup bir reklam metninin sahnelerini ve sloganlarını birlikte çalışarak üretir. Sahneler kare kare çizdirilir. Daha sonra bu çalışma ürünleri öğrencilerin isteğine göre okulda sergilenebilir.

Eğitimde

haklarım var!

Çözümler

Sayfa 10

EĞİTİM HAKKIN VAR. İLKÖĞRETİM ÜCRETSİZ VE ZORUNLU OLMALI.

Sayfa 13

Ş	S	T	Y	A	Ş	V	İ	İ	E
Ü	İ	F	C	İ	V	B	D	İ	N
R	U	F	I	L	K	E	T	K	G
Ö	Z	S	R	E	N	K	L	A	E
G	B	E	K	S	V	T	Ş	S	L
K	F	T	E	Y	İ	S	N	İ	C
H	A	K	K	K	A	L	İ	D	S
S	A	Ğ	L	İ	K	H	J	M	N
V	H	Y	Ü	Z	M	L	S	Z	E
K	İ	P	L	J	M	A	D	D	İ

Sayfa 14

ÖNCE ÇOCUKLARIN YARARI

Sayıların toplamı olan 37, Kastamonu'nun kodudur.

Sayfa 15

$$2 + 2 = 4$$

$$4 + 5 = 9$$

$9 - 3 = 6$, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi diyor ki

DEVLETLER ÇOCUĞUN YAŞAMASI VE GELİŞMESİ İÇİN MÜMKÜN OLAN EN ÜST DÜZEYDE ÇABA GÖSTERMELİDİR.

Sayfa 17

HER ÇOCUĞUN SAĞLIK HİZMETİNDEN YARARLANMA HAKKI VARDIR.

Sayfa 19

ARKADAŞLARINLA BARIŞ İÇİNDE TOPLANABİLME,
DERNEK KURABİLME YA DA DERNEKLERE ÜYE OLMA HAKKIN VAR

Sayfa 20

BİLGİ VE BELGEYE ERIŞEBİLMELİSİN

Sayfa 21

HİÇ KİMSE ONURUNU KIRAMAZ, SENİ KÜÇÜK DÜŞÜREMEZ, ÖZEL HAYATINA KARIŞAMAZ.

Sayfa 22

19

Yayına Hazırlayanlar Gözde Durmuř, Işık Tzn

Danıřman Uzm. Psi. Dan. Özlem Mumcuođlu

Yapım Myra

Tasarım Umut Pehlivanođlu

izer Aydan elik

EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ

Bankalar Caddesi No: 2, Kat 5
Karaköy 34420 İstanbul

T 0 212 292 50 44

F 0 212 292 02 95

www.erg.sabanciuniv.edu

